

Úthlutun úr Orkurannsóknasjóði Landsvirkjunar 25. febrúar 2016

Flokkur A Námsstyrkir

Til doktorsnáms

Arna Pálsdóttir verkfræðingur

Doktorsnám við Cornell University, USA

Súperkítiskur útdráttur lithíums úr skiljuvatni Reykjanesvirkjunar

Markmið verkefnisins er vinnsla lithíums úr skiljuvatni Reykjanesvirkjunar. Notaður verður súperkítiskur vökvi við útdráttinn.

Styrkur 1.200.000,- kr.

Jan Prikryl jarðfræðingur

Doktorsnám við Háskóla Íslands

Fluid-rock interaction in geothermal systems

Markmið verkefnisins er að skoða samspil vökva og bergs í jarðhitakerfum, heildarhreyfingu massans með tíma og breytingar í holurýmnd bergsins.

Styrkur 1.200.000,- kr.

Kári Hreinsson verkfræðingur

Doktorsnám við Arizona State University, USA

Áskoranir sem fylgja vind- og sólarorku

Kannaðar verða þær breytingar sem eru að verða á raforkukerfum með auknum hlut orku frá vindi og sól.

Styrkur 1.200.000,- kr.

Louise Steffensen Schmidt verkfræðingur

Doktorsnám við Háskóla Íslands

Spálíkan fyrir jöklaleytingu byggt á gögnum frá sjálfvirkum veðurstöðvum og veðurfarslíkani fyrir stutt og löng tímabil

Verkefnið hefur það markmið að bæta spáhæfni orkubúskapslíkana sem notuð eru til að reikna leysingu jökla.

Styrkur 1.200.000,- kr.

Nargessadat Emami verkfræðingur

Doktorsnám við Háskóla Íslands

A Comprehensive Environmental Impact Assessment framework for Construction materials in Iceland

Markmið rannsóknarinnar er að gera mjög ítarlega vistferilsgreiningu á nokkrum dæmigerðum (nýjum) íslenskum byggingum, í þeim tilgangi að meta áhrif af breytilegri efnisnotkun og mismunandi byggingargerðum.

Styrkur 1.200.000,- kr.

Óskar Reynisson verkfræðingur

Doktorsnám við Michigan Technological University, USA

Áhrif langra háspenntra jarðstrengja í veiku raforkuflutningskerfi.

Megin áhersla verkefnisins er að rannsaka áhrif langra háspenntra jarðstrengja á veik raforkuflutningskerfi.

Styrkur 1.200.000,- kr.

Samantha Victoria Beck líffræðingur

Doktorsnám við Háskóla Íslands

The importance of egg size for evolutionary diversification

Rannsókuð verða tengsl hrognastærðar við þroskunarfræðilega ferla í sjö stofnum af bleikju.

Styrkur 1.200.000,- kr.

Zhiqian Yi líffræðingur

Doktorsnám við Háskóla Íslands

Marine diatoms as green cell factories

Meginmarkmið þessa verkefnis er framleiðsla á fituefnum og verðmætum efnum í kísilþörungum.

Styrkur 1.200.000,- kr.

Til meistaranáms

Börkur Smári Kristinsson verkfræðingur

Meistaránám við Eidengenössische Technische Hochschule, Zürich, Sviss

Bestun síunarferlis fyrir heimilisúrgang í metanframleiðslu.

Markmið verkefnisins er að finna það ferli sem hámarkar nýtni lífræna hluta úrgangsins með því að prófa síunarferlið í þar til gerðu líkani við mismunandi aðstæður (hitastig, geymslu-tíma, formeðhöndlun úrgangsins o.fl.).

Styrkur 600.000,- kr.

Gunnar Snær Hermannsson landfræðingur

Meistaránám við Kaupmannahafnarháskóla

Notkun ómannaðra loftfara við snjódyptarmælingar

Markmið verkefnis er að þróa aðferðir með notkun ómannaðra loftfara til að meta dýpt snjóalaga með betri hætti en áður hefur verið mögulegt.

Styrkur 600.000,- kr.

Harpa Sif Gísladóttir verkfræðingur

Meistaránám við Chalmers tækniháskólann í Gautaborg

Site analysis for wind turbines in Iceland to complement installations in Búrfell

Markmið verkefnisins er að kanna hvaða staðir á Íslandi koma til greina fyrir uppsetningu vindmyllna sem gætu fyllt í skörðin þegar þær vindmyllur sem nú eru við Búrfell hafa ekki nægilegan vind til framleiðslu.

Styrkur 600.000,- kr.

Louise Vernier líffræðingur

Meistaránám við Háskólann á Hólum

A mechanism for phenotypic diversity in Icelandic Arctic charr: a focus on egg size, metabolic rate, growth and personality traits of individuals

Markmið verkefnisins er að rannsaka tengsl milli hrognastærðar, efnaskiptahraða, vaxtar og persónuleika einstaklinga á fyrstu þroskastigum bleikju og bera þessa þætti saman milli ólíkra bleikjustofna.

Styrkur 600.000,- kr.

Matti Grabo verkfræðingur

Meistaránám við Háskóla Íslands og Chalmers tækniháskólann í Gautaborg

Numerical modeling of flow in a mist eliminator for geothermal power plants

Markmið verkefnisins er gera tillögu að hönnun dropafangara til að eyða dropum í gufu og bæta framleiðslugetu og lækka kostnað jarðgufuvirkjana.

Styrkur 600.000,- kr.

Pálmar Sigurðsson verkfræðingur

Meistaránám við Háskóla Íslands og Chalmers tækniháskólann í Gautaborg

Nýting á árstíðabundnum umframvarma frá jarðvarmavirkjunum til raforkuframleiðslu.

Verkefnið felur í sér að kanna bættu nýtingu jarðhita með nýtingu á árstíðabundnum umframvarma sem fellur til hjá jarðvarmavirkjunum sem framleiða bæði rafmagn og heitt vatn.

Styrkur 600.000,- kr.

Símon Einarsson verkfræðingur

Meistaránám við Háskólann í Reykjavík

Wind Turbine Reliability Modeling

Meginmarkmið rannsóknarinnar er að dýpka skilning á áreiðanleika vindmyllna og áhrifa hans á viðhald, rekstur og framleiðslutíma þeirra.

Styrkur 600.000,- kr.

Smári Guðfinnsson verkfræðingur

Meistaránám við Háskóla Íslands

Computational fluid dynamics analysis of geothermal steam separator

Markmið verkefnisins er að setja upp straumfræðileg líkön af láréttum og lóðréttum gufuskiljum og bera niðurstöður líkananna saman við mæld gögn.

Styrkur 600.000,- kr.

Flokkur B Verkefnastyrkir

Styrkt voru 16 verkefni. Heildarupphæð styrkjanna nemur 41,6 milljónum króna. Verkefnin eru mjög fjölbreytt, flest á sviði náttúru- og umhverfisrannsókna og nokkur um nýjungar í tækni. Listi yfir þessi verkefni fer hér á eftir.

Styrkir til rannsóknarverkefna

Andri Stefánsson, Háskóla Íslands

Uppruni og efnahvörf kolvetnissambanda í jarðhitakerfum

Markmið verkefnisins er að rekja uppruna og efnahvörf kolvetnissambanda í jarðhitakerfum með mælingum á styrk og C-13 samsætuhlutföllum efnasambanda kolefnis í jarðhitavökva.

Styrkur 3.000.000,-

Bergrún Arna Óladóttir, Háskóla Íslands

Tíðni og stærð sprengigosa í kjölfar afjöklunar á Íslandi með áherslu á Saksunarvatns-gjóskuna

Markmið verkefnisins er að bæta þekkingu og skilning á eldvirkni í Grímsvötnum og almennt á sprengigosasögu landsins á fyrstu árunum eftir að ísaldarjökla leysti og hin svo kallaða Saksunarvatnsgjóska myndaðist. Það gjóskulag hefur orðið að leiðarlagi fyrir allt Norður-Atlantshafssvæðið.

Styrkur 1.700.000,-

Brynhildur Bjarnadóttir, Háskólanum á Akureyri í samvinnu við Landbúnaðarháskóla Íslands og Skógrækt ríkisins

Mýrviður – Loftslagsáhrif skógræktar á framræstu mýrlendi

Verkefninu er ætlað að gefa upplýsingar um þau áhrif sem breytt landnýting (framræsla og skógrækt) hefur á loftslag með því að skoða jöfnuð gróðurhúsalofttegunda í asparskógi sem stendur á framræstri mýri.

Styrkur 2.500.000,-

Guðrún Gísladóttir, Háskóla Íslands í samstarfi við Skógrækt ríkisins.

Hví er hér svo berangurslegt? Eðli og ástæður umhverfisbreytinga í Austur Húnavatnssýslu síðustu 4000 ár.

Rannsókninni er ætlað að sýna og útskýra áður óþekkta gróðurframvindu, stöðugleika umhverfis og kolefnisbúskap frá láglendi til hins eiginlega hálendis síðustu 4000 árin.

Styrkur 3.400.000,-

Halla Jónsdóttir, Keynatura

Koltvísýringur af jarðhitauppruna til þörungaræktunar

Markmið verkefnisins er kanna hvort fýsilegt sé að staðsetja þörungaræktun við uppsprettur koltvísýrings í jarðhitavirkjunum.

Styrkur 1.500.000,-

Halldór Guðfinnur Svavarsson, Háskólanum í Reykjavík

Notkun kísil-nanóvíra til raforkuframleiðslu úr sólarljósi.

Verkefnið er framhald rannsóknar á framleiðslu og notkun lotubundinna kísil nanóvíra til raforkuframleiðslu, hámarka ljósgleypni þeirra með notkun í sólarhlöðum og rannsaka hitaörvaða raforkuframleiðslu með slíkum vírum. Nú er ætlunin að framleiða í sitthvoru lagi sólarhlöð og varmahlöð byggð á kísilnanóvírum og sameina þau í einu tæki sem yrði ljós-varma blendingshlað.

Styrkur 3.300.000,-

Hrund Andradóttir, Háskóla Íslands

Impact of hydropower damming on the physics of subarctic lakes

Markmið verkefnisins er að meta hvaða áhrif breytt innrennsli, hiti og framburður hafa á strauma í lagskiptum vötnum.

Styrkur 2.000.000,-

Jóhann Örlygsson, Háskólanum á Akureyri

Next Generation Biofuels from Protein-rich Biomass

Markmið verkefnisins er að kanna leiðir til að framleiða kolvetnaeldsneyti úr próteinríkum lífmassa með aðstoð hitakærra baktería.

Styrkur 3.600.000,-

Magnús Tumi Guðmundsson, Háskóla Íslands

Grunnstæður og tímaháður jarðhiti og tengsl hans við kvikuhreyfingar

Helstu markmið verkefnisins eru að auka skilning á skammtímabreytingum á jarðhita og tengslum þeirra við kvikuhreyfingar. Rannsaka á breytingar í jarðhita vegna grunnra innskota og samspil kviku og grunnvatns við þessar aðstæður.

Styrkur 2.500.000,-

Sigurður Erlingsson, Háskóla Íslands

Stífneiginleikar jarðvegsgarða metnir með yfirborðsbylgjuaðferð

Markmið verkefnisins er nota yfirborðsbylgjur til að ákvarða skúfbylgjuhraða sem fall af dýpi í setlögum og nota hann ásamt eðlismassa til að meta stífni setlaganna við grundun og hönnun mannvirkja.

Styrkur 2.100.000,-

Sigurður Magnús Garðarsson, Háskóla Íslands

Greining á forspáanleika skammtíma- til árstíðarbundinnar snjóleysingar í mismunandi eðlisólíkum jökul- eða snævipöktum vatnasviðum.

Meginmarkmið verkefnisins er að meta leiðir til að spá snjóbráðnun með nokkurra daga til mánaða fyrirvara á svæðum með mismunandi snjóþekju eða jökul.

Styrkur 3.500.000,-

Stefán Óli Steingrímsson, Háskólanum á Hólum í samvinnu við Concordia University, Montreal og University of New Brunswick, Canada og Landsvirkjun

Diel activity and space use at high and low water flow in competing Arctic charr and brown trout

Markmið verkefnisins er að kanna áhrif breytilegs vatnsrennslis á daglega hegðun, fæðu og vöxt seiða bleikju og urriða.

Styrkur: 2.000.000,- kr.

Sunna Ólafsdóttir Walleik, fyrirtækinu Gerosion í samvinnu við Háskóla Íslands og orkufyrirtæki.

Value Creation in Icelandic Geothermal Processes: Extraction of minerals and metals.

Markmið verkefnisins er að leita leiða til að vinna kísil og aðrar verðmætar steindir og málma úr jarðhitavökva.

Styrkur: 3.000.000,- kr.

Yan Lavallée, University of Liverpool í samvinnu við Landsvirkjun

Mechanical and permeability constraints for improved geothermal reservoir exploitation at Krafla, Iceland

Markmið verkefnisins er að gera tilraunir á bergi úr jarðhitageymi Kröflu við mismunandi hita og spennu til að öðlast betri skilning á lekt bergsins og hvernig það bregst við niðurdælingu vatns og sprunguhreyfingum.

Styrkur: 3.000.000,- kr.

Þorsteinn Sæmundsson, Háskóla Íslands

Ofanflóð á skriðjökla-orsakir og afleiðingar

Markmið verkefnisins er að safna gögnum um sögu ofanflóða á skriðjökla á Íslandi frá árinu 1960 til dagsins í dag og kortleggja hörfun jökla og fjallahlíðar kringum skriðjökla á tveimur svæðum þar sem jaðarlón eru að myndast.

Styrkur 2.700.000,-

Þorsteinn Þorsteinsson, Veðurstofu Íslands

Dreifing vetrarafkomu á Hofsjökli mæld með snjósjá

Markmið verkefnisins er að auka þekkingu á dreifingu vetrarafkomu á Hofsjökli. Notað verður tæki sem mælir þykkt snjólags á samfelldum sniðum í stað stakra punktmælinga.

Styrkur: 1.750.000,- kr